

Inatsisartut isummerfigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut meeqqat atuarfiannut tulluussakkamik inuit pisinnaatitaaffii pillugit atuartitsissutissanik kalaallisut ataqatigiissumik sananissamik aammalu taassuma saniatigut suliniutigineqassasoq, meeqqat atuarfianni atuartitsisut inuit pisinnaatitaaffii pillugit ilinniartitsinissamut pikkorissarneqassasut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit)

(Siullermeerneqarnera)

Siunnersuuteqartoq Nivi Olsen qutsavigaarput, inuaqatigiit ineriartornerannut atasumik pingaarutilimmik siunnersuutaanut. Kinaassutsitta nunarsuarmioqataaleriartuinnarnerup ineriartornera, inuttut ataasiakkaatut aammalu inuiattut ataatsimut ineriartornermut aammalu pingaartitatta ileqquttalu aaliangersarnerannut. Meeqqatta peroriartornerminni inuunermi peqqinnartumik toraagaqarnissaata oqallisigalugillu isummerfiginissaat pingaartuuvoq inuiaqatigiillu sorlaqarfiata ilisimaarilluarnissaat tassanilu tamanut inissaqartitsinerup pingaartinnissaa. Politikikkut uagut pingaartittuagassaraarput oqallinnikkut sinaakkusiinikkullu pitsaasumik ineriartornerup pisariaqartumik tapersersornissaa.

2020-mi upernaakkut Inatsisartut aaliangerpaat, Kalaallit Nunaat nuna tamakkerlugu pilersaarusiortoqassasoq Naalagaaffiit peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata piviusunngortinnissaanut. Allatut oqaatigalugu, ukiuni kingullerni Naalakkersuisunit aammalu Inatsisartunit meeqqat atugaat annertuumik ukkatarineqarsimapput. Naalakkersuisut qinigaaffimmi kingullermi meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliniutissanik pilersaarutinillu saqqummiussisimapput, tamannalu Naalakkersuisut nutaat tapersersoraat naatsorsuutigaarput. Naalagaaffiit peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata, artikeli nr. 42 ima oqaasertaqarpoq: "Kikkut tamarmik meeqqat pisinnaatitaaffii ilisimaarissavaat".

Meeqqat pillugit isumaqatigiissutip malinnissaanut Kalaallit Nunaanni suliniartuarnissap qulakkeerniarsarinerani una siunnersuut suliniutaavoq tigussaasoq iluatinnartorlu. Ilaatigut, qularnaarinikkut, meerartatta tamarmik pisinnaatitaaffiit ilisimaarissagaat, aammalu uagut tamatta, inuusuttuugutta utoqqaaguttaluunnit, ataatsimoorluta pisinnaatitaaffiit taakku ilisimaarissagigut. Naalagaaffiit peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata ukiut 30-vit angoreeraluarai, sulii Kalaallit Nunaanni taassuma tamakkiisumik malinneqarnissaanut suliniartuarnissarput amigaatigaarput. Taamaannera puigorneqassanngilaq aaqquissuussaanitsinni sumiginnaanerup annikillissarnissaani.

Siunnersuuteqartup siunnersuummini immikkut pingaartippaa, Kalaallit Nunaanni tamanik inissaqartitsisumik pilersitsissasugut. Ammip qalipaataanik assigiinngissitsinerup suungaluartulluunniit akiorneqarnissaat annikinnerpaaffianiitinnissaallu imaasillugu, inuit pisinnaatitaaffiit ilisimaarinninnerup

misiginneqataasinnaanerup tullimullu asanninerup annertusassammagu. Tamanna pisariaqartipparput, politikikkut sinaakkusersussallugu. Taamaattumik ilinniartitsissutissanik pilersitsisariaqarpugut, una suliniut pingaartoq pimoorussagutsigu.

Qujamasuutigeqaarput, Naalakkersuisut siuliisa UNICEF Danmarkimut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut sivittorsimammassuk, taannami qulakkeerinneqataasimammat, ukioq manna Nunatsinni pisinnaatitaaffiit pillugit atuartitsisoqarsimanera. Suliniaqatigiiffiit ersarissut aammalu pisinnaatitaaffinnut kattuffiit suliaqartullu allat eqqaasittuarpaatigut, sulii amigaateqartuutugut inuit pisinnaatitaaffiit pingaarutilinnik atuutsitsilernissatsinnut. Naalakkersuisut akissumminni nalunaarutigaat, MIO, Nakuusa aamma UNICEF atuartitsissutissanik ilinniartitsissutitut najoqqutassaqaarsunik inuit pisinnaatitaaffiit tunngasunik meeqqat atuarfianni atugassanik saqqummersitsisimasut. Atuartitsissutissat Naalagaaffiit peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaat aallaavigivaat Nunatsinnullu tulluussagaallutik. Tamanna iluarisimaartorujussuarput. Kisiannili soorlu assersuutigalugu nutaaliaasumik innarluutilinnut inatsiseqalernikuuvugut, sulii tamakkiisumik atuutinneqalinngitsumik; aamma tamanna atuuppoq meeqqat assigiinngissutsimik, akuerineqarsinnaanngitsumik, naapertuutinngitsumik naligiinnginnermillu eqqugaagaangata, ilaatigummi nunatsinni sumi najugaqarneq apeqqutaatillugu pisinnaatitaaffinnik naammassinnissinnaanerput apeqquserneqartarmat.

Nalunngilarput inuit peqqissusaannut suliniut Inuuneritta III siunissamut isigaluni suliniutaasoq, tassani meeqqat pisinnaatitaaffii pingaartinneqarlutik, pingaarnepaatullu, piffinni tamani nunap immikkoortuini suliarineqarpat aatsaat sunniutissai pitsaasut takuneqarsinnaapputtaaq.

Tamanna, meeqqat kinguaariit tulliisa peqqinnerulernissaannik, timikkut tarnikkullu takorluugaq, piffissamik utaqqisinnaassusermillu pisariaqartitsissooq. Taamaattumik siunnersuut una pitsaasuvoq tigussaasumillu suliniutaalluni takorluukkamut eqqarsaataannaagallartumut, tamannalu ataqatigiilluinnarpoq Inatsisartut akuersissutigimmassuk Naalakkersuisut peqquneqassasut iliuusissatut pilersaarummik sanaqqullugit, qanoq Kalaallit Nunaata Naalagaaffiit peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaanik malinnissanersoq.

Aamma nuannaarutigaarput, Naalakkersuisut siunnersuuteqartup siunnersuutaanut naaperiuteqarniarsarimmata allannguutissatut siunnersuuteqarnerminni. Taamaattorli isumaqatiginngilarput oqaaseq "amerlanerusut", tassa siusinnerusukkut inuit pisinnaatitaaffiannik taallugu ilinniartitaanermut aqutsisoqarfiup aqqissugaanik pikkorissartitsisoqarsimannngimmat aammalu akissuteqarnermi piffinni assigiinngissutsit ersersinniarneqarsimammata, tassanilu pisariaqartitsinerit kommuneertussaammata.

Taamaattumik allannguutissatut siunnersuut ilumooruppallaarneqarpassinngilaq, taamaattullu allanguuteqarani siunnersuuteqartup qulequtsiussaani.

Taamaattumik siunnersut ataatsimiititaliamut susassaqtumut aappassaaniinnginnerani suliareqqitassanngortikkusupparput, tassani iluaqutaasumik piareernissaanut killiussa q isiginiarneqassammat, qaqugu naatsorsuutigissaneripput, atuartitsissutissanik pilersitsisoqassanersoq aammalu piffissaq, qaqugu attuumassuteqartut pikkorissarnissamik neqeroorfigineqarsinnaanersut.

Isumaqarpugummi tamanna ersarissaataasinnaasoq, attuumassuteqartut ersarissumik piffissamik tunineqarunik, inuiaqatigiillu minnerpaamik suliniummut pingaartumut suliniutissatut pilersaarummik ilisimatinneqarnissaat.